

Права та обов'язки споживачів природного газу

Відповідно до статті 13 [Закону України «Про ринок природного газу»](#), [Правил постачання природного газу](#), затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1382/27827, та [Типового договору постачання природного газу побутовим споживачам](#), затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 №2500, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1386/27831:

Побутовий споживач має право, зокрема, на:

- 1) вільний вибір постачальника;
- 2) безоплатну зміну постачальника, крім випадків, передбачених абзацом другим частини першої статті 14 Закону України «Про ринок природного газу»;
- 3) отримання інформації про загальні умови постачання (у тому числі ціни), права та обов'язки постачальника та споживача, зазначення актів законодавства, якими регулюються відносини між постачальником і споживачем, наявні способи досудового вирішення спорів з постачальником;
- 4) отримання природного газу належної якості та кількості, фізико-хімічні показники якого відповідають встановленим нормам, відповідно до умов укладених договорів, крім випадків припинення (обмеження) постачання природного газу відповідно до вимог законодавства та умов договорів; 5) безоплатне отримання інформації про обсяги та інші показники власного споживання природного газу;
- 6) дострокове розірвання договору постачання, якщо постачальник повідомив споживача про намір внесення змін до договору постачання в частині умов постачання та нові умови постачання виявилися для нього неприйнятними;
- 7) безперервне отримання природного газу за умовами договору постачання природного газу;
- 8) зменшення розміру плати в разі погіршення наданих постачальником послуг;
- 9) розірвання договору та/або відшкодування збитків в установленому законодавством порядку, зокрема Правилами постачання;
- 10) проведення звіряння розрахунків з підписанням відповідного акта;
- 11) у чіткий та прозорий спосіб безоплатно отримувати всю інформацію стосовно його прав та послуг, що надаються постачальником, та інформацію про ціну природного газу, порядок оплати за спожитий природний газ, а також іншу інформацію, що має надаватись постачальником відповідно до чинного законодавства;
- 12) звертатися до постачальника для вирішення будь-яких питань, пов'язаних з виконанням договору постачання;
- 13) вимагати від постачальника надання письмової форми договору постачання, завіреної печаткою (за наявності) постачальника;
- 14) вимагати від постачальника пояснень щодо отриманих рахунків і у випадку незгоди з порядком розрахунків або розрахованою сумою вимагати проведення звірки розрахункових даних та/або оскаржувати їх в установленому договором постачання порядку;
- 15) проводити звіряння фактичних розрахунків з підписанням відповідного акта;
- 16) за умови відсутності заборгованості за договором постачання перед постачальником перейти на постачання природного газу до іншого постачальника та/або достроково призупинити чи розірвати договір постачання у встановленому договором постачання порядку;
- 17) оскаржувати будь-які несанкціоновані, неправомірні чи інші дії постачальника, що порушують права споживача, та брати участь у розгляді цих скарг на умовах, визначених чинними нормативно-правовими актами та договором постачання;

18) отримувати відшкодування збитків від постачальника, що понесені споживачем у зв'язку з невиконанням або неналежним виконанням постачальником своїх зобов'язань перед споживачем, відповідно до чинних нормативно-правових актів та/або цього договору постачання;

19) мати інші права, передбачені чинними нормативно-правовими актами.

Побутовий споживач зобов'язаний, зокрема:

1) укласти договір постачання природного газу з постачальником, а за відсутності укладеного договору припинити відбір (споживання) природного газу з газорозподільної системи;

2) забезпечувати своєчасну та повну оплату вартості природного газу згідно з умовами договорів;

3) не допускати несанкціонованого відбору природного газу;

4) забезпечувати безперешкодний доступ уповноважених представників оператора газотранспортної системи, оператора газорозподільної системи до вузлів обліку природного газу та з метою встановлення вузлів обліку газу;

5) припиняти (обмежувати) споживання природного газу відповідно до вимог законодавства та умов договорів.

6) у разі порушення або невиконання своїх обов'язків споживач несе відповідальність згідно із законом.

7) захист прав споживачів природного газу - фізичних осіб регулюється Законом України «Про ринок природного газу», Законом України "Про захист прав споживачів" та іншими нормативно-правовими актами;

8) раціонально використовувати природний газ, обережно поводитися з газовими приладами і пристроями;

9) не пізніше ніж за двадцять робочих днів до звільнення приміщення або повного припинення газоспоживання письмово повідомити діючому постачальнику про розірвання договору та розрахуватися за спожитий природний газ;

10) безперешкодно допускати у свої житлові та підсобні приміщення, де розташовані газові прилади і пристрої, лічильник газу, представників постачальника після пред'явлення ними відповідних службових посвідчень для звіряння показань фактично використаних обсягів природного газу;

11) проводити на вимогу постачальника звіряння фактично використаних обсягів природного газу з підписанням відповідного акта та пред'являти платіжні документи на вимогу постачальника для перевірки правильності оплати;

12) укласти в установленому порядку договір розподілу природного газу з оператором газорозподільної системи для набуття права правомірного відбору газу із газорозподільної системи та фізичної доставки газу до межі балансової належності об'єкта споживача;

13) своєчасно повідомляти постачальника про всі зміни щодо персоніфікованих даних в заяві-приєднанні;

14) не пізніше ніж за сім днів до звільнення приміщення або повного припинення споживання природного газу письмово повідомити постачальника про розірвання договору постачання та розрахуватися за спожитий природний газ;

15) відшкодовувати постачальнику збитки, понесені ним у зв'язку з невиконанням або неналежним виконанням споживачем своїх зобов'язань перед Постачальником, відповідно до чинних нормативно-правових актів та/або договору постачання;

16) в установленому порядку своєчасно повідомити постачальника про перехід на поставку природного газу до іншого постачальника та остаточно розрахуватись з діючим постачальником за договором постачання;

17) здійснити відповідні заходи з укладання договору постачання природного газу з іншим постачальником у разі отримання від діючого постачальника повідомлення про неможливість подальшого виконання діючого договору постачання;

18) направити постачальнику заяву-приєднання не пізніше наступного робочого дня (для побутових споживачів, що знаходяться в сільській місцевості, – не пізніше трьох днів) за днем отримання повідомлення про неможливість продовження постачання природного газу діючим постачальником;

19) знімати фактичні показання комерційних вузлів обліку газу та приладів обліку газу (лічильника) станом на 01 число місяця, що настає за місяцем постачання газу, та повідомляти ці дані постачальнику у спосіб, передбачений заявою-приєднанням.

Права та обов'язки споживачів, що не є побутовими

Права та обов'язки споживача природного газу здійснюються відповідно до статті 13 [Закону України «Про ринок природного газу»](#), та [Правил постачання природного газу](#) затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1382/27827:

Споживач, який не є побутовим має право, зокрема, на:

1) вільний вибір постачальника;

2) безоплатну зміну постачальника, крім випадків, передбачених абзацом другим частини першої статті 14 Закону України «Про ринок природного газу»;

3) отримання інформації про загальні умови постачання (у тому числі ціни), права та обов'язки постачальника та споживача, зазначення актів законодавства, якими регулюються відносини між постачальником і споживачем, наявні способи досудового вирішення спорів з постачальником;

4) отримання природного газу належної якості та кількості, фізико-хімічні показники якого відповідають встановленим нормам, відповідно до умов укладених договорів, крім випадків припинення (обмеження) постачання природного газу відповідно до вимог законодавства та умов договорів;

5) безоплатне отримання інформації про обсяги та інші показники власного споживання природного газу;

6) дострокове розірвання договору постачання, якщо постачальник повідомив споживача про намір внесення змін до договору постачання в частині умов постачання та нові умови постачання виявилися для нього неприйнятними.

7) на одночасне укладення декількох договорів постачання природного газу, якщо його річний обсяг споживання природного газу перевищує 30 млн куб. метрів;

8) на безкоштовне отримання інформації щодо цін постачальника на природний газ та порядку оплати;

9) самостійно припиняти (обмежувати) відбір природного газу для власних потреб з дотриманням вимог чинного законодавства, про що повинен письмово повідомляти всіх суб'єктів ринку природного газу, з якими укладено відповідні договори;

10) вимагати поновлення постачання природного газу в установленому порядку після усунення порушень і компенсації оплати послуг за відключення та підключення, якщо припинення газопостачання відбулося без розірвання договору постачання природного газу;

інші права, передбачені чинним законодавством.

Споживач, який не є побутовим зобов'язаний, зокрема:

1) укласти договір про постачання природного газу;

- 2) забезпечувати своєчасну та повну оплату вартості природного газу згідно з умовами договору постачання;
- 3) не допускати несанкціонованого відбору природного газу;
- 4) забезпечувати безперешкодний доступ уповноважених представників оператора газотранспортної системи, оператора газорозподільної системи до вузлів обліку природного газу та з метою встановлення вузлів обліку газу;
- 5) припиняти (обмежувати) споживання природного газу відповідно до вимог законодавства та умов договорів;
- 6) забезпечувати дотримання дисципліни відбору (споживання) природного газу в обсягах та на умовах, визначених договорами;
- 7) здійснювати комплекс заходів, спрямованих на запобігання виникненню загрози життю або травматизму, пошкодженню обладнання та продукції, негативних екологічних наслідків тощо в разі отримання повідомлення про припинення (обмеження) постачання (розподілу/транспортування) природного газу;
- 8) самостійно обмежувати (припиняти) споживання природного газу у випадках:
 - порушення строків оплати за договором на постачання природного газу;
 - відсутності або недостатності підтвердженого обсягу природного газу, виділеного споживачу;
 - перевитрат добової норми та/або місячного підтвердженого обсягу природного газу без узгодження з постачальником;
 - відсутності укладеного договору постачання природного газу;
- 9) У разі порушення або невиконання своїх обов'язків споживач несе відповідальність згідно із законом.